

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 1

1 Četvrtak, 14. decembar 2023.

2 [Javna sednica]

3 [Žalbena presuda]

4 [Žalilac ulazi u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 9:31h

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Dobro jutro,
7 pozdravljam sve prisutne.

8 Molim da se najavi predmet.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Ovo
10 je predmet KSC-CA-2023-02, Specijalizovani Tužilac protiv
11 Saliha Mustafe.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Hvala.

13 Konstatujem da je g. Mustafa prisutan u sudnici.

14 G. Mustafa, da li možete da pratite postupak na jeziku
15 koji razumete?

16 ŽALILAC: [Prevod] Da.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Hvala.

18 Molim strane u postupku i Zastupnika žrtava da se
19 predstave. Najpre Odbrana g. Mustafe.

20 G. VON BONE: [Prevod] Hvala, Časni Sude. Dobro jutro. U
21 timu Odbrane smo ja, Julius Von Bone, Glavni branilac i Fatmir
22 Pelaj, istražitelj, a s nama u sudnici je danas i g. Mustafa.
23 Hvala.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Hvala.

25 Sada, Specijalizovano tužilaštvo.

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 2

1 G. MICHALCZUK: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Dobro
2 jutro svima u sudnici i izvan sudnice. U timu Tužilaštva su
3 danas Kimberly West, Specijalizovani Tužilac, zatim Jaden
4 Harding naš stažista, zatim niko barling, i ja sam Cezary
5 Michalczuk, kao i Julie Mann, naš Koordinator za predmet.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Zastupnik žrtava.

7 GĐA PUES: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Pozdravljam
8 sve u sudnici i izavn sudnice u timu Zastupnika žrtava, danas
9 su Brechtje Vossenberga i ja sam Anni Pues, Zastupnik žrtava.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Hvala.

11 Sekretarijat.

12 GĐA DONLON: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Fidelma
13 Donlon, Sekretar Suda.

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Hvala.

15 Rečeno mi je da bi fotograf hteo da napravi nekoliko
16 snimaka, ne znam da li je fotograf tu. Ne?

17 [Konsultacije Panela i Sudskog službenika]

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Dobro, da li je u
19 redu, vi ste već napravili snimke, urađeno je to? Da li vam je
20 potrebna moja dozvola, kako biste napravili fotografije?

21 Ja vam dajem dozvolu da napravite te snimke.

22 Hvala. Za zapisnik da kažem, da sam ja Michele Picard,
23 Predsedavajući Sudija u ovom predmetu, a moja kolege su sa
24 moje desne strane Kai Ambos i sa moje desne strane Nina
25 Jorgensen.

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 3

1 Panel Veća Apelacionog suda danas izriče žalbenu presudu
2 u predmetu Specijalizovani Tužilac protiv Saliha Mustafe.
3 Presuda se izriče javno, u ime naroda Kosova i u prisustvu
4 optuženog.

5 Ovaj sažetak sadrži osnovna pitanja pokrenuta u žalbi i
6 najvažnije zaključke Apelacionog panela, i nije sastavni deo
7 službene žalbene presude niti je merodavan. Jedini merodavan
8 prikaz zaključaka Apelacionog panela je pismena verzija
9 presude. Elektronska verzija žalbene presude, biće dostupna po
10 završetku ove sednice. G. Mustafa danas će dobiti overeni
11 pismeni otpravak žalbene presude na engleskom jeziku, a
12 verziju na albanskom jeziku dobiće kada bude završen prevod.

13 Specijalizovana veća su osnovana povodom teških optužbi
14 za nečovečno postupanje, ubistva i druga teška krivična dela
15 izvršena za vreme i posle oružanih sukoba na Kosovu, u periodu
16 od 1. januara 1998., do 31. decembra 2000.

17 Ova žalbena presuda predstavlja važan trenutak za
18 Specijalizovana veća, jer je to prva žalbena presuda za ratne
19 zločine, koju donosi ovaj Sud. To je značajan korak ka
20 zadovoljenju pravde za žrtve i utvrđivanju odgovornosti.

21 Ova presuda tiče se žalbe na zaključke Prvostepenog
22 panela, o odgovornosti g. Mustafe, komandanta gerilske
23 jedinice BIA, u sastavu Oslobođilačke vojske Kosova, za
24 krivična dela izvršena na imanju u Zlašu na Kosovu, u periodu
25 približno od 19. aprila 1999., do kraja aprila 1999.

1 Dana 16. decembra 2022., Pretresni panel izrekao je
2 prvostepenu presudu, kojom je g. Mustafa osuđen za ratne
3 zločine po tri tačke optužnice. Optuženi je oglašen krivim za
4 ratne zločine proizvoljnog lišavanja slobode, mučenje i
5 ubistva, tačke 1, 3 i 4, a oslobođen je optužbi za ratni
6 zločin surovog postupanja tačka 2. Prvostepeni Panel izrekao
7 je g. Mustafi jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 26
8 godina, u šta je uračunato vreme provedeno u pritvoru.

9 Pri izricanju kazne, Prvostepeni Panel je istakao da se
10 g. Mustafi sudilo isključivo po osnovu njegove individualne
11 krivične odgovornosti, i da se ni u jednom trenutku nije
12 sudilo Oslobodilačkoj vojsci Kosova.

13 Prvostepeni Panel je zaključio da su približno od 1. do
14 19. aprila 1990., ili približno tog datuma na imanju u Zlašu u
15 kome je bila smeštena baza gerilske jedinice BIA u Zlašu,
16 pripadnici BIA-e pod kontrolom i u nadležnosti optuženog, kao
17 komandanta te jedinice, lišili slobode najmanje šest lica.
18 Prvostepeni Panel je zaključio da je to krivično delo učinjeno
19 u kontekstu nemeđunarodnog oružanog sukoba između OVK i
20 srpskih snaga.

21 Prvostepeni Panel je takođe zaključio da su tokom tog
22 istog perioda g. Mustafa i drugi pripadnici BIA-e pod njegovom
23 komandom, držali zatvorenike na imanje u Zlašu, u nehumanim i
24 ponižavajućim uslovima, i da su ih redovno zlostavljali kako
25 fizički tako i psihički, s ciljem da od njih dobiju

1 informacije ili priznanje, ili da ih kazne, zastraše, prinude
2 i/ili da prema njima vrše diskriminaciju na političkoj osnovi.

3 I na kraju, Prvostepeni Panel je utvrdio da je lice za
4 koje je Panel koristio izraz "žrtva ubistva", ubijena citiram
5 "u periodu od 19. aprila 1999., do kraja aprila 1999., ili
6 približno u tom periodu", kraj citata, i da je to posledica
7 radnji činjenje i nečinjenja g. Mustafe i njegovih potčinjenih
8 iz redova BIA-e.

9 G. Mustafa je uložio žalbu na osude koje su mu izrečene
10 po tačkama 1, 3 i 4 optužnice, kao i na nekoliko povezanih
11 zaključaka Prvostepenog Panela.

12 G. Mustafa je zatražio da Apelacioni Panel ukine osude i
13 izrekne oslobađajuću presudu, ili alternativno, da vrati
14 predmet Prvostepenom Panelu, ili smanji izrečenu kaznu. G.
15 Mustafa nije uložio žalbu na nalog o reparacijama koju je
16 Prvostepeni Panel izdao 6. aprila 2023., i u kojem je odredio
17 reparacije za 8 žrtava koje su učestvovala u postupku.

18 Apelacioni Panel je saslušao usmena izjašnjenja strana u
19 postupku, i učesnika u postupku u postupka 26. i 27. oktobra
20 2023. Žalba g. Mustafe sastoji se od 9 tačaka, koje sadrže 51
21 podtačku, u kojima su izneti argumenti o greškama Prvostepenog
22 Panela u primeni prava, utvrđivanju činjenica i odmeravanju
23 kazne.

24 Apelacioni Panel najpre podseća na kriterijume za
25 ispitivanje žalbi na prvostepene presude prema članu 46

1 Zakona. Apelacioni Panel može da potvrdi, preinači ili izmeni
2 presude, koje je doneo Prvostepeni Panel, ili da preduzme
3 druge odgovarajuće mere po sledećim osnovima [sic]: zbog
4 greške u primeni prava koja presudu čini nevažećom, zbog
5 činjenične greške koja je dovela do konačne presude ili zbog
6 greške u odmeravanju kazne.

7 Iz razloga koji su detaljno razrađeni u žalbenoj presudi,
8 ovaj Panel podseća na široku diskreciju Prvostepenog Panela,
9 prilikom ocenjivanja dokaza i odmeravanja odgovarajuće kazne.
10 U tom pogledu, Panel napominje da neće olako poništiti
11 činjenične zaključke Prvostepenog Panela, budući da je
12 Prvostepeni Panel najpozvanija instanca da sasluša, oceni i
13 odmeri dokaze izvedene na suđenju, osim ako njegova ocena nije
14 u celosti pogrešna.

15 Osim toga, Apelacioni Panel se neće mešati u odluku
16 Prvostepenog Panela o kazni, osim ako taj Panel nije učinio
17 vidljivu grešku u primeni svog diskrecionog prava, ili ako
18 nije primenio merodavno pravo.

19 Pre nego što iznese sažetak svojih zaključaka, Panel želi
20 da napomene, da u nekoliko žalbenih razloga gospodina -- g.
21 Mustafa svoje argumente nije potkrepio relevantnom sudskom
22 praksom, nije precizirao koje zaključke Panela osporava, niti
23 se pozvao na relevantne stavove iz prvostepene presude, što su
24 samo neki od nedostataka u njegovoj žalbi.

25 Mada se u principu, žalbeni razlog koji sadrži takve

1 nedostatke, može odbaciti bez razmatranja, Apelacioni Panel je
2 u nekim slučajevima napravio izuzetak i razmotrio ih zbog
3 pravičnosti prema optuženom i u interesu pravde. U drugim
4 slučajevima, Apelacioni Panel je takve argumente odbacio bez
5 razmatranja.

6 Ocena Panela o takvim slučajevima detaljnije je
7 obrazložena u žalbenoj presudi.

8 Panel će sada izneti sažetak svojih glavnih zaključaka,
9 vezanih za žalbene razloge 1 i 2 iz žalbe g. Mustafe.

10 Panel će se najpre osvrnuti na greške u primeni prava u
11 pogledu kvalifikacije sukoba na Kosovu, u relevantnom periodu,
12 a zatim će preći na greške u utvrđivanju činjeničnog stanja,
13 kad je reč o privatanju i korišćenju određenih dokaza
14 zaključcima o mestu izvršenja krivična dela. Pod 3, oceni
15 svedoka, i 4, zaključcima o pozivanju g. Mustafe na alibi. Kao
16 prvo, u okviru Žalbenog razloga 1A, g. Mustafa osporava to što
17 je Prvostepeni Panel okvalifikovao sukob na Kosovu tokom
18 inkriminisanog perioda kao nemeđunarodni oružani sukob. Po
19 njegovom mišljenju, ta greška obara prvostepenu presudu, u
20 delu u kome se izrečena osuda za ratne zločine, temelji na
21 članu 14(1)(c) Zakona.

22 Apelacioni Panel smatra, da je Prvostepeni Panel primenio
23 ispravne kriterijume, prilikom utvrđivanja, da li je postojao
24 nemeđunarodni oružani sukob i da g. Mustafa nije pokazao da je
25 Prvostepeni Panel pogrešio kad je zaključio da je od maja

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 8

1 1998., OVK je imala dovoljno odlika organizovane oružane
2 grupe, da bi mogla da se angažuje u nemeđunarodnom oružanom
3 sukobu.

4 S obzirom na navedeno, Apelacioni Panel zaključuje da g.
5 Mustafa nije pokazao da je Prvostepeni Panel napravio grešku,
6 pa stoga odbija Žalbeni razlog 1A.

7 G. Mustafa je izneo nekoliko žalbenih razloga kojim
8 osporava zaključke Prvostepenog Panela o dopuštenosti izvesnog
9 broja dokaza i njihovom korišćenju u prvostepenoj presudi. Ti
10 žalbeni navodi obuhvaćeni su Žalbenim razlozima 1B, 1C, 1D, 1E
11 i 1N.

12 Prvo, u Žalbenom razlogu 1B, g. Mustafa osporava odluku
13 Pretresnog Panela, da prihvati i koristi njegovu izjavu
14 specijalizovanom Tužilaštvu kao dokaz. G. Mustafa tvrdi, da su
15 time prekršeni član 3 Zakona i Pravilo 138(2) pravilnika, kao
16 i njegovo pravo na zaštitu od samooptuživanja.

17 Ovaj Panel smatra da je izjava u svojstvu osumnjičenog
18 dobijena u skladu sa članom 38(3) (a) i (b) Zakona, i Pravilom
19 43 pravilnika, kojima su regulisana prava osumnjičenih pred
20 Specijalizovanim većima. Panel smatra, da je g. Mustafa bio
21 adekvatno poučen o pravima koje uživa kao osumnjičeno lice, i
22 da su informacije koje je primio u skladu sa uslovima iz člana
23 38 Zakona.

24 Panel dalje smatra, iz razloga koji su detaljnije izneti
25 u žalbenoj presudi, da g. Mustafa nije pokazao da je

1 prihvatanje njegove izjave osumnjičenog u spis, prekršeno
2 njegovo pravo na zaštitu od samooptuživanja, zagarantovano
3 članom 31 Ustava Kosova, i člana 6 Evropske konvencije o
4 ljudskim pravima, kao ni da je Prvostepeni Panel pogrešio, jer
5 je upotrebio tu izjavu.

6 Ovaj Panel na osnovu toga zaključuje, da g. Mustafa nije
7 pokazao da je Prvostepeni Panel napravio grešku, i zbog toga
8 odbija Žalbeni razlog 1B.

9 Drugo. U žalbenom razlogu 1C, g. Mustafa osporava to, što
10 je Prvostepeni Panel kao dokaz prihvatio i koristio činjenicu,
11 da ga je Svedok W01679 identifikovao u sudnici. G. Mustafa
12 tvrdi da identifikovanje nije izvršeno na propisan način, i da
13 je taj dokaz toga trebalo izuzeti, shodno Pravilu 138
14 pravilnika.

15 Apelacioni Panel smatra, da se g. Mustafa odrekao prava
16 da u žalbenom postupku ospori dopuštenost tog dokaza, jer ga
17 nije osporio tokom suđenja i nije pokazao da postoje posebne
18 okolnosti koje bi opravdavale da se njegovi argumenti po prvi
19 put razmatraju u žalbenom postupku.

20 Panel dalje smatra, da Prvostepeni Panel nije pogrešio
21 kad je činjenicu -- da je svedok identifikovao gospodinu -- g.
22 Mustafu, upotrebio kao dokaz i stoga odbija Žalbeni razlog 1C.

23 Kad je reč o navodima iznetim u Žalbenom razlogu 1D,
24 Panel smatra da g. Mustafa nije pokazao da je Prvostepeni
25 Panel pogrešio kada je kao dokaz prihvatio i koristio dokument

1 koji je nazvan 'Spisak zatvorenika'. Panel smatra, da je
2 Prvostepeni Panel zaključio, da je dokument pouzdan, pošto
3 sadrži dovoljno pokazatelja autentičnosti.

4 Ovaj Panel dalje smatra, iz razloga koji su detaljnije
5 izneti u žalbenoj presudi da je Prvostepeni Panel taj dokument
6 koristio samo u svrhu potkrepljivanja drugih dokaza, na osnovu
7 kojih je zaključio, da je g. Mustafa bio na imanju u Zlašu.
8 Panel stoga odbija navode g. Mustafe iz žalbenog razloga 1D.

9 Apelacioni Panel će sledeće razmotriti navod g. Mustafe
10 iz žalbenog razloga 1E, gde on osporava to što je Prvostepeni
11 Panel prihvatio i koristio pismene izjave izvesnih svedoka na
12 osnovu Pravila 153 i 155 pravilnika, kao i izjave iz druge
13 ruke još jednog lica umesto da se osloni na usmeno svedočenje.

14 Panel smatra, da g. Mustafa nije pokazao da je
15 Prvostepeni Panel pogrešio kada je upotrebio izjavu Svedoka
16 W04648. Budući da se u svojim zaključcima nije pozvao ni na
17 jedan deo sporne izjave.

18 Panel dalje smatra da g. Mustafa nije pokazao da je
19 Prvostepeni Panel pogrešio kad je prihvatio i ocenjivao izjavu
20 Svedoka W04712, koju je koristio samo u meri u kojoj je ona
21 bila potkrepljena drugim verodostojnim i pouzadnim iskazima i
22 dokazima.

23 Što se tiče izjave iz druge ruke, o kojima će biti više
24 reči u žalbenom presudi, Apelacioni Panel smatra da
25 Prvostepeni Panel nije pogrešio, kad je ocenjivao i koristio

1 te izjave. Apelacioni Panel takođe smatra da Prvostepeni Panel
2 tim izjavama nije pridao preveliku vrednost, već da se na njih
3 oslonio utoliko što su one potkrepljivale iskaze drugih
4 svedoka.

5 Panel stoga odbija navode g. Mustafe iz Žalbenog razloga
6 1E, kojima on osporava zaključke Prvostepenog Panela.

7 Na kraju, u Žalbenom razlogu 1N, g. Mustafa osporava
8 prihvatanje medicinskog veštačenja, u vezi sa žrtvama 08/05 i
9 09/05, prema Pravilu 132 pravilnika.

10 Panel smatra, da se g. Mustafa odrekao prava da u
11 žalbenom postupku ospori dopuštenost tog dokaza, jer ga nije
12 osporio tokom suđenja i nije pokazao da postoje posebne
13 okolnosti koje bi opravdale da se njegovi argumenti po prvi
14 put razmatraju u žalbenom postupku, te stoga odbija taj
15 žalbeni navod.

16 Sledeće, u delu žalbenog razloga 2A, žalbenim razlozima
17 2B, 2C, 2D, delu žalbenog razloga 2E žalbenom razlogu 2F i
18 delu žalbenog razloga 2H, g. Mustafa navodi da je Prvostepeni
19 Panel napravio nekoliko grešaka prilikom utvrđivanja
20 činjeničnog stanja, kada je zaključio da su krivična dela iz
21 optužnice izvršena na imanju u Zlašu.

22 Kao prvo, kad je reč o tvrdnji g. Mustafe da je
23 Prvostepeni Panel preuranjeno okarakterisao grupu zgrada na
24 imanju u Zlašu kao zatvorenički objekat, Panel podseća, da
25 Prvostepeni Paneli imaju diskreciono pravo da svoje presude

1 uređuju na način koji smatraju najprikladnijim, i da g.
2 Mustafa nije pokazao da je Prvostepeni Panel u tom pogledu
3 pogrešno upotrebio svoje diskreciono pravo.

4 Kao drugo, kada je reč o zaključku Prvostepenog Panela,
5 da je na tom imanju bila smeštena jedinica BIA, ovaj Panel
6 smatra, da je suprotno ono što tvrdi g. Mustafa, Prvostepeni
7 Panel ispravno postupio, kad se pozvao na njegove izjave o
8 tome da su se pripadnici jedinice BIA, pa tako i on sam, tokom
9 inkriminisanog perioda nalazili na tom imanju.

10 Kad je reč o tvrdnji g. Mustafe, da je Prvostepeni Panel
11 pogrešio, kada je zaključio da je imanje u Zlašu bilo pod
12 kontrolom jedinice BIA, Panel smatra da g. Mustafa nije
13 pokazao da je Prvostepeni Panel pogrešno ocenio dokaze, na
14 osnovu kojih je doneo taj zaključak.

15 G. Mustafa takođe tvrdi da je Prvostepeni Panel pogrešio,
16 jer je odbacio njegovu tvrdnju da je Tužilaštvo obmanulo
17 Odbranu promenom svoje teze o konkretnom objektu, ili
18 objektima u kojima su žrtve bile zatvorene.

19 Panel smatra, da su tvrdnje g. Mustafe neosnovane, budući
20 da se on u četiri tačke optužnice tereti za ratne zločine
21 izvršene na imanju u Zlašu, i da nije precizirano u kom su
22 tačno objektu izvršena krivična dela.

23 Panel će sada razmotriti tvrdnju g. Mustafe, da je
24 Prvostepeni Panel pogrešio kada je zaključio da su neki
25 svedoci Tužilaštva, naveli konkretno mesto gde su bili

1 zatvoreni. Po mišljenju Panela, g. Mustafa je u nekoliko
2 slučajeva pogrešno prikazao iskaze tih svedoka. Panel takođe
3 smatra, da g. Mustafa nije pokazao da ni jedan razuman sud ne
4 bi privatio iskaze svedoka, koji su precizirali mesto gde su
5 bili zatvoreni, ili da su zaključci Prvostepenog Panela
6 potpuno pogrešni, o čemu se detaljnije govori u žalbenoj
7 presudi.

8 Kad je reč o tvrdnji g. Mustafe, da je Tužilaštvo
9 nastojalo da navede svedoke na određene odgovore kada im je
10 pokazivao fotografije imanja u Zlašu, Panel konstatuje da g.
11 Mustafa to pitanje nije izneo tokom suđenja i da nije pokazao
12 da postoje posebne okolnosti koje bi opravdale da se njegovi
13 argumenti po prvi put razmatraju u žalbenom postupku. Prema
14 tome, Panel smatra da se g. Mustafa odrekao prava da pokrene
15 to pitanje i odbija njegove tvrdnje u tom pogledu.

16 Na kraju, Apelacioni Panel odbacuje navode koje je g.
17 Mustafa izneo u delu Žalbenog razloga 2A, Žalbenim razlozima
18 2B, 2C, i 2D, delu Žalbenog razloga 2E, Žalbenom razlogu 2F i
19 delu Žalbenog razloga 2H.

20 Panel sada prelazi na žalbene navode g. Mustafe koji se
21 tiču ocene iskaza svedoka. To je povezano sa žalbenom razlogom
22 1J, 2A, 2E, 2G, 2H, 2I, 2J, 2K, 2L, 2M i 2N.

23 Pre svega, Panel primećuje da većina navoda g. Mustafe u
24 okviru Žalbenih razloga 1J, 2G, 2I, 2J, 2K, 2L i 2M, ne
25 ispunjava formalne zahteve predviđene za žalbene podneske.

1 Konkretno, kada je reč o Žalbenim razlozima 2K i 2l, kao i u
2 jednom argumentu u delu žalbenog razloga 2M, Panel konstatuje
3 da navodi u žalbenom podnesku g. Mustafe značajno odstupaju od
4 odgovarajućih razloga iznetih u najavi žalbe, i stoga odbacuje
5 te žalbene razloge bez daljeg razmatranja.

6 Pored toga, u vezi sa žalbenim navodima iznetim u okviru
7 žalbenog razloga 1J, u kome ga Mustafa osporava -- ocenu
8 iskaza Odbrane u prvostepenoj presudi, ovaj Panel nalazi da g.
9 Mustafa nije ukazao o kojim je tačno svedocima reč, niti je
10 precizno naveo stavove u prvostepenoj presudi sa kojima se ne
11 slaže, iz razloga koji su detaljnije obrazloženi u žalbenoj
12 presudi, Panel odbacuje žalbene navode g. Mustafe o ovom
13 pitanju.

14 Panel će se sada osvrnuti na bitniji argument g. Mustafe
15 o tome da Prvostepeni Panel iskaze svedoka Odbrane, nije
16 pravično i nepristrasno ocenjivao, na osnovu istog pravnog
17 kriterijuma, kao i svedoke Tužilaštva.

18 Ovaj Panel smatra, da je Prvostepeni Panel ispravno
19 formulisao svoj pristup oceni dokaza u ovom predmetu, naročito
20 kada je reč o potrebni da se kredibilitet svedoka i pouzdanost
21 njihovog iskaza oceni pre nego što se uzme u obzir njihovo
22 svedočenje. Kao što je podrobnije izneto u žalbenoj presudi,
23 ovaj Panel smatra da je Prvostepeni Panel pažljivo razmatrao
24 kredibilitet svedoka, navodio eventualne nepodudarnosti u
25 njihovim iskazima, kao i razloge za prihvatanje ili

1 odbacivanje njihovog svedočenja u celosti ili delimično, u
2 zavisnosti od tih nepodudarnosti.

3 Dalje, u vezi sa tvrdnjom g. Mustafe, da je Prvostepeni
4 Panel pogrešio, polazeći od pretpostavke da će neki svedoci
5 biti skloni davanju iskaza koji je povoljan po optuženog, a
6 nepovoljan po Tužilaštvo.

7 Panel nalazi da g. Mustafa svoju tvrdnju nije potkrepio
8 nikakvim dokazom koji bi išao u prilog njegovom uopštenom
9 navodu o pristrasnosti, ili koji bi ukazao na to, da
10 Prvostepeni Panel nije objektivno i ispravno razmatrao iskaze
11 svedoka, čije je svedočenje bilo povoljno po Odbranu.

12 Panel će se sada osvrnuti na tvrdnju g. Mustafe da je
13 Prvostepeni Panel pogrešio, kada je iskaze svedoka koji su
14 bili povoljni po Odbranu, odbacio pozivajući se na irelevantne
15 osnove.

16 Kao prvo, ovaj Panel napominje da suprotno tvrni g.
17 Mustafe, prilikom ocenjivanja kredibiliteta tih svedoka,
18 Prvostepeni Panel jeste razmatrao njihove iskaze o činjenicama
19 i događajima, o kojima su oni pozvani da svedoče.

20 Drugo, ovaj Panel nalazi da su drugi faktori koje je
21 Prvostepeni Panel uzeo u obzir, kao na primer, bliske veze sa
22 OVK odn. optuženim, izražavanje pristrasnosti u odnosu na
23 Specijalizovana veća ili Tužilaštvo, naznake o tome da je
24 postojao dosluh ili praznine u sećanju, relevantni faktori za
25 ocenu kredibiliteta svedoka, a sudska praksa potvrđuje da se

1 paneli mogu oslanjati na takve faktore. Stoga, Apelacioni
2 Panel odbija žalbene navode g. Mustafe u tom pogledu.

3 Panel takođe odbija argument g. Mustafe da je jedini
4 relevantni faktor za ocenu kredibilitetije [sic] --
5 kredibiliteta, to citiram da li svedok govori istinu. U tom
6 pogledu, Panel nalazi da Prvostepeni Panel zadržava puno
7 diskreciono pravo da odredi u kojoj meri je neki svedok
8 značajan i pouzdan.

9 Na osnovu gorenavedenog, kao i dodatnog obrazloženja
10 iznetog u žalbenoj presudi ovaj Panel zaključuje da g. Mustafa
11 nije pokazao da je Prvostepeni Panel pogrešio u oceni
12 kredibiliteta svedoka čiji su iskazi bili povoljni po Odbranu,
13 i pouzdanosti njihovog svedočenja, te u skladu s tim odbija
14 preostale žalbene navode g. Mustafe u vezi s tim iznete u
15 Žalbenim razlozima, 1J, 2A, 2E, 2G, 2H, 2I, 2J, 2N i delu
16 žalbenog razloga 2M.

17 G. Mustafa je pored toga izneo nekoliko žalbenih razloga
18 u kojima je osporio ocenu Prvostepenog Panela o kredibilitetu
19 konkretnih svedoka i pouzdanosti njihovih iskaza. Ti argumenti
20 se navode u Žalbenim razlozima 1F, 1G, 1H, 1I i 2P. Iz razloga
21 koji su detaljno razrađeni u žalbenoj presudi, ovaj Panel
22 odbija te žalbene navode g. Mustafe zbog toga što oni izlaze
23 iz okvira najave žalbe, g. Mustafa se odrekao prava da ospori
24 to pitanje o žalbenom postupku, ili g. Mustafa nije pokazao da
25 je Prvostepeni Panel pogrešio u oceni tih svedoka, ili u tome

1 što je uzeo u obzir njihovo svedočenje.

2 Panel će se sada osvrnuti na navode koje je g. Mustafa
3 izneo u Žalbenom razlogu 1K o oceni kredibiliteta jednog
4 konkretnog svedoka.

5 Tvrdeći da je Prvostepeni Panel pogrešio kada nije uzeo u
6 obzir finansijski motiv kojim se taj svedok navodno rukovodio
7 prilikom svedočenja, kao i kada nije dozvolio Odbrani da o
8 tome ispita ovog svedoka, čime je narušio načelo
9 ravnopravnosti strana u postupku.

10 Ovaj Panel smatra, da je g. Mustafa -- nije uspeo da
11 pokaže da je učinjena greška, jer je Prvostepeni Panel
12 detaljno ocenio kredibilitet tog svedoka i pouzdanost njegovog
13 iskaza u odnosu na relevantne faktore.

14 Panel pored toga nalazi da Prvostepeni Panel nije sprečio
15 g. Mustafu da ospori kredibilitet tog svedoka, već je na
16 odgovarajući način odredio granice unakrsnog ispitivanja.
17 Stoga, Apelacioni Panel odbija ove navode g. Mustafe.

18 I konačno, g. Mustafa se u okviru Žalbenog razloga 2P se
19 protivi način na koji je Prvostepeni Panel ocenio, a zatim se
20 u svojim zaključcima pozvao na iskaz jednog konkretnog
21 svedoka, o mestu gde se nalazio zatvor u kome je bila
22 zatvorena žrtva ubistva i prisustvu g. Mustafe u zatvoru na
23 imanju u Zlašu i relevantnom vremenskom periodu.

24 Panel nalazi da g. Mustafa nije pokazao da Prvostepeni
25 Panel pogrešio, jer zaključci u prvostepenoj presudi verno

1 odražavaju iskaz datog svedoka, a Prvostepeni Panel je pored
2 toga pažljivo nabrojao nedoslednosti u njegovom iskazu, i
3 pozvao se na taj iskaz, samo u meri u kojoj se on podudara sa
4 drugim iskazima. Prema tome, Panel odbija Žalbeni razlog 2P.

5 Sada ću preći na tvrdnje g. Mustafe o alibiju. U okviru
6 Žalbenog razloga 1L, 1M, 2M i 2O, g. Mustafa osporava to što
7 je Prvostepeni Panel odbio tvrdnju Odbrane o alibiju u vezi sa
8 njegovim prisustvom na mestu zločina u relevantno vreme.

9 Pre svega, ovaj Panel nije ustanovio nikakvu grešku u
10 pogledu pravnog kriterijuma, koji je za ocenu tvrdnje o
11 alibiju primenio Prvostepeni Panel, a koji je potvrđen u
12 utemeljenim stavovima sudske prakse. Konkretno, Prvostepeni
13 Panel je naglasio da optuženi ne mora da dokaže svoj alibi van
14 razumne sumnje, i ispravno je razmotrio da li se dokazima o
15 alibiju može potvrditi *prima facie*, da se g. Mustafa nalazio
16 na drugom mestu, a ne u Zlašu, što bi izazvalo razumnu sumnju
17 u tezu Tužilaštva.

18 Analizirajući argumente kojima g. Mustafa osporava
19 činjenične zaključke Prvostepenog Panela i na osnovu detaljnog
20 obrazloženja datog u žalbenoj presudi, ovaj Panel smatra da
21 Prvostepeni Panel nije pogrešio u svojim činjeničnim
22 zaključcima o alibiju g. Mustafe. Na osnovu gorenavedenog,
23 Panel odbija žalbene navode u kojima g. Mustafa osporava
24 zaključke Prvostepenog Panela o tvrdnjama Odbrane o alibiju u
25 Žalbenim razlozima 1L, 1M, 2O i preostalom delu razloga 2M.

1 Panel će nadalje rezimirati svoje zaključke o žalbenim
2 navodima g. Mustafe i izneti mu u okviru Žalbenih razloga 3, 4
3 i 5.

4 G. Mustafa osporava zaključke Prvostepenog Panela koji se
5 tiču objektivnog i subjektivnog obeležja rathog zločina
6 ubistva po članu 14(1)(c) Zakona, na kojima je zastovana osuda
7 po tački 4 optužnice za ubistvo lica koje se u prvostepenoj
8 presudi spominje kao žrtva ubistva u periodu u približno od
9 19. aprila 1999., do kraja aprila iste godine.

10 Panel će se prvo osvrnuti na greške prema žalbenim
11 navodima koji se tiču objektivnog obeležja ubistva iz Žalbenih
12 razloga 3 i 4.

13 I osvrnuće se na pravne i činjenične greške koje navodi
14 g. Mustafa. Kada je reč o navodima u kojima g. Mustafa
15 osporava pitanje pravne kauzalnosti u krivičnom delu ubistva,
16 Panel podseća da Prvostepeni Panel nije mogao da utvrdi jedan
17 isključivi faktički uzrok smrti žrtve ubistva, već je
18 zaključio, da je smrt nastupila usled kombinacije faktora i to
19 surovog zlostavljanja i teških telesnih povreda, koje su
20 pripadnici jedinice BIA naneli žrtvi ubistva, koju su
21 zatvorili na imanju u Zlašu, uskraćivanja medicinske pomoći od
22 strane pripadnika jedinice BIA koji su žrtvu zatvorili i
23 strelnih rana.

24 Kada je reč o pravnoj kauzalnosti, Panel nalazi da je
25 Prvostepeni Panel ispravno primenio kriterijum znatnog

1 doprinosa, koji je čvrsto utemeljen u sudskoj praksi
2 međunarodnih sudova i tribunala i koji kao takav g. Mustafa ne
3 osporava.

4 Prvostepeni Panel je utvrdio da se kauzalni faktori u
5 vidu teškog zlostavljanja i uskraćivanja medicinske pomoći,
6 mogu pripisati isključivo g. Mustafi i njemu potčinjenim
7 pripadnicima jedinice BIA, kao i da su ti faktori
8 predstavljali znatne uzroke smrti ubistva.

9 Kada je reč o stelnim ranama od metaka u telu žrtve
10 ubistva, Prvostepeni Panel je zaključio da postoji razumna
11 sumnja da li su za to odgovorni pripadnici jedinice BIA ili
12 srpske snage. Apelacioni Panel smatra, da je imajući u vidu
13 ovu dilemu i primenjujući načelo *in dubio pro reo*, Prvostepeni
14 Panel ispravno pretpostavio da je po g. Mustafu najpovoljnije
15 tumačenje, da su srpske snage pucale u žrtvu ubistva.

16 Uzimajući to u obzir, i sa ciljem da se pravično pripiše
17 krivica za smrt žrtve ubistva, ovaj Panel nalazi da je
18 Prvostepeni Panel bio takođe dužan da oceni da li su pucnji za
19 koje se pretpostavilo da su potekli od srpskih snaga,
20 predstavljale i relevantnu interevenciju trećeg lica, koja
21 prekida lanac kauzalnosti. Na osnovu proučavanja jednog broja
22 pravnih sistema kontinentalne i anglosaksonske pravne
23 tradicije, Panel je stekao dobar uvid u pravilnu primenu
24 načela *novus actus inteveniens*, kojim se opisuju posledice
25 trećeg lica na pravnu kauzalnost.

1   Stoga, Panel zaključuje da je takav *novus actus*
2 relevantan jedino ako prekida lanac kauzalnosti, u veoma usko
3 definisanim okolnostima, kada ta intervencija nije bila
4 predvidljiva i ne čini sastavni deo prvobitne svere rizika,
5 koja se može pripisati optuženom, već kreira potpuno novi
6 rizik koji je toliko veliki da prvobitni rizik čini
7 beznačajnim.

8   Panel smatra da iako Prvostepeni Panel nije izričito
9 razmotrio načelu *novus actus interveniens*, on to jeste učinio
10 implicitno, pa prema tome greška nije relevantna

11   Jer, po mišljenju ovog Panela i zaključaka Prvostepenog
12 Panela, proizlazi da pucnji za koje se pretpostavilo da su
13 potekli od srpskih snaga, ne čine relevantan *novus actus*, u
14 gorenavedenom smislu koji prekida uzročno-posledičnu vezu
15 između radnji g. Mustafe i žrtve ubistva.

16   Ovaj Panel takođe ne prihvata argument g. Mustafe da se
17 smrt usled zlostavljanja i uskraćivanja medicinske pomoći, ne
18 može smatrati ubistvom.

19   Po mišljenju Panela, u suskoj praksi međunarodnih sudova
20 i tribunala, čvrsto je utemeljeno da smrt može nastupiti usled
21 činjenja ili nečinjenja, i na taj način se kvalifikovati kao
22 ubistvo, a da se zlostavljanje i uskraćivanje medicinske
23 pomoći u tom smislu, ne razlikuju od bilo kog drugog činjenja
24 ili nečinjenja.

25   Panel odbija i tvrdnju g. Mustafe, da je bilo neophodno

1 utvrditi vreme smrti žrtve ubistva, iz razloga koji su izneti
2 u žalbenoj presudi, ovaj Panel smatra da premda bi u određenim
3 činjeničnim okolnostima, preciznog utvrđivanja -- utvrđivanje
4 momenta smrti bilo neophodno, kako bi se optuženom pripisala
5 odgovornost, u datom slučaju nije bilo potrebno da se moment
6 smrti preciznije odredi.

7 Kad je reč o argumentu g. Mustafe koji se odnosi na
8 ekshumaciju i obdukciju posmrtnih ostataka iz groba za koji se
9 smatra da je grob žrtve ubistva, ovaj Panel nalazi da g.
10 Mustafa nije pokrenuo to pitanje na suđenju, pa se time
11 odrekao prava da to osporava u žalbenom postupku. Panel stoga
12 odbacuje ovaj navod.

13 Ovaj Panel će se sada osvrnuti na žalbene navode g.
14 Mustafe, koji se tiču pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, u
15 pogledu objektivnog obeležja ubistva.

16 Kao prvo, Panel nalazi da g. Mustafa nije pokazao da
17 Prvostepeni Panel nije utvrdio van razumne sumnje da čovek
18 koji je bio žrtva ubistva, nije bio u stanju da stoji na
19 nogama, kada su ga drugi zatvorenici videli poslednji put.

20 Dalje, Panel konstatuje da g. Mustafa nije pokazao da je
21 takav zaključak bio neophodan za utvrđivanje njegove krivice,
22 te da je stoga bilo nužno to utvrditi van razumne sumnje. Isto
23 gako, g. Mustafa nije pokazao da dokazi na koje se Prvostepeni
24 Panel pozvao u tu svrhu, bili manjkavi.

25 Drugo, Panel smatra da je g. Mustafa ignorisao detaljne

1 navode o dokazima u prvostepenoj presudi, kojima se
2 potkrepljuju sledeći zaključci Prvostepenog Panela. Žrtva
3 ubistva je preminula usled zlostavljanja i uskraćivanja
4 medicinske pomoći od strane pripadnika jedinice BIA, žrtva
5 ubistva nije evakuisana, i u žrtvu ubistva su ispaljeni meci.

6 Kao treće, kao što je detaljno obrazloženo u žalbenoj
7 presudi kad je reč o zaključku Prvostepenog Panela da je samo
8 optuženi mogao doneti odluku da se žrtva ubistva niti pusti na
9 slobodu niti evakuiše iz zatvora na imanju u Zlašu kada su se
10 približile srpske snage, ovaj Panel nalazi da je taj zaključak
11 potkrepljen dokazima i odbija navode g. Mustafe da je
12 Prvostepeni Panel u tom pogledu pogrešio.

13 U zaključku, i na osnovu dodatnih razloga navedenih u
14 žalbenoj presudi, Panel konstatuje da g. Mustafa nije pokazao
15 da je Prvostepeni Panel pogrešio u primeni prava ili
16 utvrđivanju činjeničnog stanja, kada je zaključio da je
17 postupcima optuženog ostvareno objektivno obeležje krivičnog
18 dela ubistva, i odbija njegove Žalbene razloge 3 i 4.

19 Apelacioni Panel će sada preći na zaključke u zaključcima
20 Prvostepenog Panela, u vezi sa subjektivnim obeležjima
21 krivična dela ubistva iz Žalbenog razloga 5.

22 Pre svega, Panel podseća na zaključak Prvostepenog
23 Panela, da je g. Mustafa citiram "nameravao da usmrti žrtvu
24 ubistva".

25 Kako je podrobnije opisano u žalbenoj presudi, iako je

1 Prvostepeni Panel mogao bliže da odredi koja vrsta umišljanja
2 je postojala kod g. Mustafe, kao i da taj umišljaj precizno
3 definiše, Panel smatra da je Prvostepeni Panel zaključio da je
4 kod g. Mustafe, postojao direktan umišljaj da izvrši ubistvo.

5 Što se tiče tvrdnje g. Mustafe da je Prvostepeni Panel
6 primenuo pogrešan kriterijum za utvrđivanje subjektivnih
7 obeležja ratnog zločina ubistva, Panel smatra da su relevantna
8 subjektivna obeležja ista, bez obzira na to da li je krivično
9 delo izvršeno radnjom činjenja ili nečinjenja.

10 Panel će sada preći na argumente g. Mustafe da je
11 Prvostepeni Panel pogrešio kad je zaključio da je njegova
12 odluka da žrtvu ubistva ne pusti na slobodu niti evakuise iz
13 zatvora na imanju u Zlašu kad su se približile srpske snage,
14 bila ravna odluci da se žrtva ubije, jer nije utvrđeno da je
15 on znao u kakvom je stanju bila žrtva.

16 Panel primećuje da Prvostepeni Panel nije doneo izričiti
17 zaključak da je g. Mustafa znao u kakvom je stanju žrtva
18 ubistva. Međutim, Panel smatra, da se na osnovu relevantnih
19 činjenica i okolnosti koje je utvrdio Prvostepeni Panel, a
20 koje su detaljno iznete u žalbenoj presudi, razumno može
21 zaključiti da su takvo znanje i umišljaj postojali. Panel
22 nalazi da g. Mustafa nije pokazao da bez takvog izričitog
23 zaključka ni jedan razuman Prvostepeni Panel ne bi došao do
24 zaključka koji je doneo Prvostepeni Panel u ovom predmetu.
25 Naime, da je odluka da žrtvu ubistva ne pusti na slobodu niti

1 evakuiše, bila ravna odluci da se žrtva ubije.

2 U skladu sa navedenim iz dodatnih razloga koji su
3 detaljno izneti u žalbenoj presudi, ovaj Panel pokazuje da g.
4 Mustafa nije pokazao da je Prvostepeni Panel pogrešio kad je
5 doneo zaključak o subjektivnim obeležjima ubistva, te stoga
6 odbija Žalbeni razlog 5 i navode g. Mustafe kojima osporava
7 zaključke Prvostepenog Panela u pogledu tačke 4 optužnice.

8 U Žalbenim razlozima 6 i 7, g. Mustafa osporava zaključke
9 Prvostepenog Panela o objektivnim i subjektivnim obeležjima
10 ratnog zločina mučenja, prama članu 14(1)(c)(i) Zakona i tvrdi
11 da je pogrešno oglašen krivim za mučenje najmanje šest lica,
12 iako je Prvostepeni Panel utvrdio da je on lično učestvovao u
13 mučenju dva lica.

14 Panel će prvo razmotriti tvrdnju g. Mustafe da objektivna
15 obeležja krivičnog dela mučenja nisu utvrđena, zato što iskaze
16 svedoka o fizičkom zlostavljanju koje su pretrpeli, nisu
17 potvrdili drugi stranici.

18 Panel nalazi da g. Mustafa pogrešno tumači prvostepenu
19 presudu i ignoriše činjenicu da su svi svedoci koji su sami
20 bili zlostavljani, svedočili i o zlostavljanju koji su
21 pretrpeli drugi, između ostalog i u njihovom prisustvu. G.
22 Mustafa zanemaruje činjenicu da je Prvostepeni Panel zaključio
23 da fizičko zlostavljanje nije bilo jedini oblik mučenja kome
24 su zatvorenici bili podvrgnuti, već da su oni bili izloženi i
25 psihičkom zlostavljanju i držani u nehumanim uslovima, tokom

1 čitavog perioda provedenog u zatvoru na imanju u Zlašu. Panel
2 stoga odbija tvrdnje g. Mustafe.

3 Panel sada prelazi na argument g. Mustafe o subjektivnim
4 obeležjima ratnog zločina mučenja. Naime, da Prvostepeni Panel
5 nije utvrdio, već da je samo pretpostavio postojanje njegovog
6 nužnog obeležja, tj. cilja zlostavljanja.

7 Ovaj Panel smatra da je zaključak Prvostepenog Panela o
8 tome, da je utvrđen konkretan cilj zlostavljanja, potkrepljen
9 iskazima nekoliko očevidaca i da je u dovoljnoj meri
10 obrazložen.

11 I na kraju, Panel će se osvrnuti na tvrdnju g. Mustafe u
12 okviru Žalbenog razloga 7, da je Prvostepeni Panel pogrešio
13 kad ga je oglasio krivim za mučenje najmanje 6 lica, iako je
14 utvrdio da je on učestvovao u mučenju dva lica. Panel smatra,
15 da g. Mustafa nije pokazao da je Prvostepeni Panel pogrešio u
16 zaključku o njegovoj krivici za ratni zločin mučenja, na
17 osnovu učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu.

18 Stoga, ovaj Panel odbija Žalbene razloge 6 i 7 i navode
19 g. Mustafe kojima osporava zaključke Prvostepenog Panela u
20 pogledu tačke 3 optužnice.

21 U okviru Žalbenog razloga 8, g. Mustafa osporava
22 zaključak Prvostepenog Panela da proizvoljno lišavanje slobode
23 izvršeno u nemeđunarodnom sukobu, predstavlja ratni zločin u
24 smislu člana 14(1)(c) Zakona.

25 Panel primećuje da g. Mustafa zapravo osporava dve ranije

1 odluke veća Apelacionog suda, na osnovu kojih je Prvostepeni
2 Panel doneo svoje zaključke, i konstatuje da g. Mustafa nije
3 pokazao da je u tim odlukama veća Apelacionog suda učinjena
4 greška u primeni prava, pa prema tome, nije pokazao da postoji
5 bilo koji uverljiv razlog da se u interesu pravde odstupi od
6 tih odluka.

7 Panel takođe odbacuje zahtev g. Mustafe, da se to pitanje
8 uputi Specijalizovanom veću Ustavnog suda.

9 Panel stoga zaključuje da g. Mustafa nije dokazao da je
10 Prvostepeni Panel načinio grešku u pogledu pravnog osnova za
11 ratni zločin proizvoljnog lišavanja slobode, te odbija Žalbeni
12 razlog 8 i navode g. Mustafe kojima osporava zaključke
13 Prvostepenog Panela u pogledu tačke 1 optužnice.

14 I na kraju, u okviru žalbenog razloga 9, g. Mustafa
15 osporava zaključke Prvostepenog Panela, o izricanju kazne
16 zatvora u trajanju od 26 godina po tri tačke optužnice za koje
17 je oglašen krivim.

18 Pre svega, ovaj Panel smatra, da Prvostepeni Panel nije
19 učinio grešku time što je ocenjivao lične okolnosti g.
20 Mustafe, u odnosu na prirodu i težinu krivičnih dela koje je
21 izvršio, ili čijem je izvršenju doprineo, a za koja je oglašen
22 krivim.

23 Štaviše, prema normativnom okviru Specijalizovanih veća,
24 Prvostepeni Panel je dužan da tako postupi. Osim toga, ovaj
25 Panel smatra suprotno tvrdnjama g. Mustafe, da Prvostepeni

1 Panel nije zaključio da nepostojanje olakšavajućih okolnosti
2 predstavlja otežavajući faktor, niti je težinu krivičnih dela
3 uzeo kao otežavajuću okolnost. U tom pogledu, budući da
4 Prvostepeni Panel ima široko diskreciono pravo prilikom
5 odmeravanja kazne, Panel konstatuje da nikakva greška nije
6 učinjena time što ličnim okolnostima g. Mustafe nije pridat
7 dovoljan značaj.

8 Panel takođe odbacuje tvrdnju g. Mustafe, da na suđenju
9 nije mogao da pokrene pitanje svojih ličnih okolnosti, imajući
10 u vidu da mu je pruženo dovoljno mogućnosti i da je bio poučen
11 da to učini i u svakom slučaju smatra, da ih je Prvostepeni
12 Panel uzeo u obzir *proprio motu*. Panel takođe odbacuje
13 tvrdnju, da je Prvostepeni Panel načinio grešku izrekavši
14 kaznu zatvora za koju g. Mustafa tvrdi da bi mogla biti duža
15 od njegovog očekivanog životnog veka, pošto se ta tvrdnja kosi
16 sa normativnim okvirom Specijalizovanih veća po kome je
17 izricanje doživotnog zatvora dopušteno, što je slučaj i u
18 međunarodnoj sudskoj praksi.

19 I na kraju, ovaj Panel će razmotriti argumentaciju g.
20 Mustafe o primeni načela *lex mitior*, i njegovu tvrdnju da mu
21 je izrečena preduga kazna. S tim u vezi, Panel konstatuje da
22 je Prvostepeni Sud ispravno zaključio da nije u obavezi da
23 primenjuje raspone kazni, propisane zakonima Kosova u vreme
24 izvršenja krivičnih dela, niti bilo koji drugi blaži i
25 naknadno propisan raspon kazni, već je dužan da primenjuje

1 one, koje su propisane normativnim okvirom Specijalizovanih
2 veća.

3 Iz razloga koji su detaljno obrazloženi u žalbenoj
4 presudi, Panel je zaključio da načelo *lex mitior* nije
5 merodavno za raspon kazni u domaćem zakonodavstvu i da ne
6 postoji sukob između normativnog okvira Specijalizovanih veća
7 i ustava Kosova. Prema tome, Panel odbija i zahtev g. Mustafe
8 da se to pitanje uputi Specijalizovanom veću Ustavnog suda.

9 Međutim, Panel smatra da je analiza određivanja kazni u
10 domaćem zakonodavstvu koji je izvršio Prvostepeni Panel,
11 nedovoljna da bi se ispunila njegova obaveza da taj raspon
12 kazni uzme u obzir. U tom cilju, a imajući u vidu i tvrdnju g.
13 Mustafe da mu je odmerena preduga kazna, Panel je analizirao i
14 međunarodnu i kosovsku sudsku praksu u oblasti ratnih zločina
15 koji se mogu porediti sa onima za koje je g. Mustafa osuđen.
16 Pri tome, ovaj Panel je bio svestan, da se kazne ne mogu olako
17 kopirati iz jednog predmeta u drugi, jer se odmeravaju na
18 osnovu činilaca koji su specifični za svaki predmet.

19 Panel konstatuje da su u predmetima pred međunarodnim i
20 kosovskim sudovima, kod potonjih su razmatrani propisani
21 rasponi kazni, u kojima su procesuirani ratni zločini slični
22 onima za koje je g. Mustafa osuđen, izrečene kazne -- kraće,
23 izrečene kraće kazne od kazni koje su izrečene g. Mustafi.
24 Panel je svestan da Prvostepeni Panel ima široku diskreciju u
25 odmeravanju kazne, ali zaključuje da je razlika u kaznama

1 odmerenim g. Mustafi u odnosu na one koji su analizirane,
2 ukazuje na to, da je Prvostepeni Panel u ovom slučaju
3 prevazišao okvire svog diskrecionog prava. Panel stoga smatra,
4 da je izricanjem kazni koje su neopravdano nesraznmerne
5 kaznama koje su odmerene u sličnim okolnostima i za slična
6 krivična dela, Prvostepeni Panel učinio vidljivu grešku u
7 odmeravanju kazne.

8 Iz razloga koji su detaljno izneti u žalbenoj presudi,
9 ovaj Panel smatra, da je opravdano umanjiti sledeće
10 pojedinačne kazne, koje je Prvostepeni Panel izrekao g.
11 Mustafi. Najpre, kaznu zatvora od 8 godina za tačku 1, ratni
12 zločin proizvoljnog lišavanja slobode, izvršen nad najmanje
13 šest lica. Pod 2, kaznu zatvora od 20 godina za tačku 3, ratni
14 zločin mučenja, izvršen nad najmanje šest lica. I pod 3, kaznu
15 zatvora od 22 godine za tačku 4, ratni zločin ubistva izvršen
16 nad jednim licem.

17 Stoga, Panel sada mora takođe da odredi u skladu s
18 Pravilom 163, stav 4 pravilnika, jedinstvenu kaznu zatvora za
19 sveukupno kažnjivo postupanje optuženog, koja ne može biti
20 kraća od najduže pojedinačne kazne izrečene za svaku optužbu.
21 U tom pogledu, Panel konstatuje da jedinstvena kazna zatvora u
22 trajanju od 22 godine, u koju je uračunato vreme provedeno u
23 pritvoru u hapšenja 24. septembra 2020., odgovara sveukupnom
24 kažnjivom postupanju i krivici g. Mustafe u ovom predmetu.

25 Panel napominje da zaključci koje je doneo o dužini kazni

1 izrečene g. Mustafi, ne utiču na zaključke Prvostepenog Panela
2 iznete u nalogu o reparacijama g. Mustafe i naglašava da
3 smanjenje trajanja kazne nipošto ne znači da krivična dela za
4 koje je oglašen krivim i osuđen, nisu teška.

5 Apelacioni Panel stoga delimično prihvata žalbu g.
6 Mustafe na zaključke Prvostepenog Panela o odmeravanu kazne, a
7 odbija preostali deo žalbenog razloga 9.

8 I na kraju, Panel naglašava da potvrđuje osudu g. Mustafe
9 za ratne zločine, proizvoljnog lišavanja slobode, mučenja i
10 ubistva za koje snosi individualnu krivičnu odgovornost.
11 Specijalizovana veća imaju nadležnost isključivo nad
12 pojedincima, a ne nad grupama ili organizacijama. U tom
13 smislu, Apelacioni panel ponovo naglašava da ni OVK, ni narod
14 Kosova nisu bili predmet ovog postupka, da ne snose
15 odgovornost i nisu osuđeni za navedena krivična dela.

16 Sada bih želela da zamolim g. Mustafu da ustane, kako bih
17 u ime Panela pročitala tekst dispozitiva žalbene presude.

18 Dispozitiv glasi:

19 Iz navedenih razloga, pošto je razmotrio sve argumente
20 strana i učesnika u postupku, Panel Apelacionog suda na osnovu
21 člana 46 Zakona i Pravila 182 i 183 pravilnika:

22 Prihvata žalbene razloge g. Mustafe 9F delimično, 9H
23 delimično i 9K delimično;

24 Odbija preostali deo žalbe g. Mustafe;

25 Potvrđuje osudu izrečenu osudu izrečenu g. Mustafi za

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 32

1 ratni zločin proizvoljnog lišavanja slobode na osnovu članova
2 14(1)(c)(i) i 16(1)(a) Zakona po tački 1 optužnice, ratni
3 zločin mučenja, na osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a), po
4 tački 3 optužnice i ratni zločin ubistva...

5 [Konsultacije Panela i Sudskog službenika]

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Izvinjavam se,
7 dakle, nastavljam. Da vidim samo gde sam stala.

8 Dobro. Počeću iz početka.

9 Možete li da me -- da li me čujete g. Mustafa?

10 ŽALILAC: [Prevod] Da, čujem vas.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Potvrđuje osudu g.
12 Mustafi za ratni zločin proizvoljnog lišavanja slobode, na
13 osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a), Zakona, po tački 1
14 optužnice, ratni zločin mučenja na osnovu članova 14(1)(c)(i)
15 i 16(1)(a) Zakona, po tački 3 optužnice, i ratni zločin
16 ubistva, na osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a) Zakona po
17 tački 4 optužnice.

18 Poništava kaznu od trajanju od 10 godina zatvora izrečenu
19 po tački 1, i izriče kaznu zatvora u trajanju od 8 godina;

20 Poništava kaznu u trajanju od 22 godine zatvora izrečenu
21 po tački 3, i izriče kaznu zatvora u trajanju od 20 godina;

22 Poništava kaznu zatvora u trajanju od 25 godina izrečenu
23 po tački 4, i izriče kaznu zatvora u trajanju od 22 godine;

24 Poništava jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 26
25 godina izrečenu g. Mustafi i izriče jedinstvenu kaznu zatvora

1 u trajanju od 22 godine, u koju će se uračunati vreme
2 provedeno u pritvoru;

3 Odlučuje, da ova presuda odmah stupa na snagu, na osnovu
4 Pravila 185(1) pravilnika; i

5 Nalaže da g. Mustafa u skladu sa članom 51 Zakona i
6 Pravilom 166(3) pravilnika ostane u pritvoru Specijalizovanih
7 veća dok se ne završe pripreme za njegovo prebacivanje u
8 državu u kojoj će izdržavati kaznu.

9 G. Mustafa, možete sestati.

10 Sekretarijat će sada dostaviti apelacionu presudu u
11 elektronskoj formi.

12 Molim Sudskog službenika da nam potvrdi da li će presuda
13 sada biti podeljena stranama u postupku i učesnicima.

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, u ime Sekretara
15 mogu potvrditi da dokument sa oznakom F38, što je poverljiva
16 verzija, sada podeljena i poslata svim ovlašćenim stranama u
17 postupku i učesnicima, a F38 RED je takođe podeljena, što je
18 javna redigovana verzija i ona je postavljena na internet
19 stranu Specijalizovanih veća. Hvala, Časni Sude.

20 Hvala.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA PICARD: [Prevod] Time je zaključen
22 Žalbeni postupak u ovom predmetu.

23 Pre nego što prekinemo sa radom, želim da iskoristim ovu
24 priliku da se zahvalim stranama i učesnicima u postupku, kao i
25 Sekretarijatu na njihovom radu na ovom predmetu i na njihovom

Specijalizovana veća Kosova - Žalbeni sud

Žalbena presuda (Javna sednica)

Strana 34

1 prisustvu na današnjem zasedanju. Takođe, želim da se zahvalim
2 prevodiocima, stenografima, audio-vizuelnim tehničarima,
3 službenicima obezbeđenja i timu za pravnu podršku Apelacionog
4 Panela na njihovoj izvršnoj pomoći.

5 Sada prekidamo sa radom.

6 --- Sednica se završava u 10:36 časova

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25